

Pozdrav na zahájení konference v Senátu PČR, 10.4.2015

Mgr. Miluše Horská, Místopředsedkyně Senátu Parlamentu ČR

Vážení hosté,
srdečně Vás vítám v Senátu ČR.

Také dnešní den jsem začala pohledem na Betlémskou kapli z mého senátního bytu. Věřte, je to pohled krásný a jedinečný. Historický význam této kaple spočívá právě v osobnosti Jana Husa, který se ve svých kázáních snažil poukazovat na nešvary církve a usiloval o její reformu. Na působnosti kaple nic rozhodně nemění to, že tři staletí od Husových kázání zchátrala natolik, že musela být zbourána a že na jejím místě vyrostla kaple nová. Se stejným názvem, jak víme, a nadále se silnou vzpomínkou právě na Jana Husa.

Jsem velmi ráda za to, že mohu zahájit dnešní den konference, upomínající na 600. výročí mučednické smrti právě Mistra Jana Husa. Zároveň tímto omlouvám mého kolegu, předsedu Senátu ČR, pana Milana Štecha, který se na konferenci velmi těšil, který se jí však ze zdravotních důvodů nemůže účastnit.

Již od včerejška se zabýváte a věřím, že dnes tomu nebude jinak, skutečně mimořádně zajímavými aspekty působení Mistra Jana Husa. Sama si od dnešních příspěvků slibuji, že mě obohatí o řadu nových a originálních poznatků, protože vidím, že se hodláte této důležité osobnosti našich dějin věnovat z různých hledisek.

Protože jedno z velkých témat, kterému věnuji pozornost, je problematika vzdělávání, tak mi to nedá a dovolím si zamyšlení nad tím, jakou roli sehrával Jan Hus v náboženském dialogu na půdě Karlovy univerzity. Děje se tak v rozjitřené době, kdy mimochodem dojde až na odchod učitelů a studentů tří národností z pražské univerzity po vydání Dekretu kutnohorského (1409). Jak asi pohnuté musely být tehdejší debaty, které se na půdě univerzity vedly a jejichž velkým tématem byl spor o smysl samotné církve, umocněný či přímo iniciovaný učením církevního reformátora Johna Viklefa. Zde to byli především němečtí mistři, kteří si několikrát stěžovali papeži na to, že se na pražské univerzitě rozmohla kacířská nauka, že se zde tepe svatokupectví, mnohoobročnictví a nevázaný život kléru. Tento nesmířitelný spor nebyl jen sporem národnostním, ale také generačním, kdy Hus coby představitel mladé generace přináší na univerzitní půdu právě různé novátorské myšlenky. Takové, které pak vedly až k žalobě k papežskému stolci, klatbě a dalším činům, které jsou dostatečně historicky známé.

Hus se tehdy snažil o demokratickou diskuzi, v níž byl ostatně posilován i podporou krále Václava IV. Snažil se tak již tehdy neochvějně bojovat za kvalitní vzdělávání, akademické svobody a svobodnou akademickou diskuzi, ale nejen za ni, ale i za dialog uvnitř církve. A že přichází s myšlenkami na svou dobu vskutku překotnými: za příslušníka církve považuje toho, kdo žije podle Kristových přikázání - tím dokazuje opravdovou lásku k Bohu. Kdo svými skutky jedná proti Písmu, není pravým křesťanem a Boha nemiluje.

To, po čem volal před šesti staletími Hus, jsou dodnes velká témata, o kterých je třeba hovořit. Kvalitní školství, akademické svobody, ale i vstřícná a ochotná církev, to jsou přeci významné indikátory kvality každé společnosti. Na to bychom neměli zapomínat, a to i v dnešní společnosti, která často vzdělávání a duchovnímu rozměru nepřikládá velkou váhu. Ještě jednou Vás zde, milí hosté a zájemci o Mistra Jana Husa vítám a přeji Vaší, respektive naší konferenci vše dobré.